

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 85/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej spoločnosťou LawService, s. r. o., Stráž 223, Zvolen, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžrk 6/2019 z 25. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžrk 6/2019 z 25. novembra 2020 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako kupujúca uzavrela 19. júna 2015 s predávajúcim [REDAKOVANÉ] kúpnu zmluvu č. 2015/6/C17, predmetom ktorej bol pozemok registra [REDAKOVANÉ] parc. č. [REDAKOVANÉ], orná pôda s výmerou 624 m² v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Následne došlo rozhodnutím Okresného úradu Nitra (ďalej len „okresný úrad“), katastrálneho odboru č. V 5163/2015 z 28. júla 2015 k povoleniu vkladu vlastníckeho práva, proti ktorému však prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra podala protest prokurátora č. Pd 215/15/4403-2 z 15. októbra 2015 (ďalej len „protest prokurátora“), na základe ktorého došlo k jeho zrušeniu rozhodnutím okresného úradu, katastrálneho odboru č. UP 29/2015-7 z 2. novembra 2015. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol okresný úrad, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. UPo 19/2015-4/Br, OU-NR-OOP-2016/003375-4 zo 14. januára 2016 (ďalej len „rozhodnutie odboru opravných prostriedkov“) tak, že ho zamietol.

2.1 Proti rozhodnutiu odboru opravných prostriedkov podala sťažovateľka správnu žalobu, ktorú Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 15 S 3/2016-209 z 25. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol. Sťažovateľka následne rozsudok krajského súdu napadla kasačnou sťažnosťou. V nej namietala nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu a nesprávne právne posúdenie veci. O kasačnej sťažnosti rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol.

3. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka zhrnula závery najvyššieho súdu uvedené v napadnutom rozsudku. Následne vo vzťahu k záverom uvedeným v napadnutom rozsudku namietla, že najvyšší súd svoj právny záver nezdôvodnil zo všetkých právnych hľadísk, ktoré prichádzali do úvahy. Dodala, že napadnutý rozsudok považuje za arbitrárny a argumentáciu najvyššieho súdu za neúplnú, pretože sa zásadným spôsobom odchýlil od príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o významných investíciách“), čím porušil jej právo na spravodlivý proces. Podľa názoru sťažovateľky sa najvyšší súd nevysporiadal s jej argumentáciou, že zákon o významných investíciách nespája porušenie predkupného práva štátu s absolútnou neplatnosťou a uvedené nevyplýva ani z dôvodovej správy k tomuto zákonu. Zároveň sa podľa sťažovateľky nevysporiadal ani s jej argumentáciou týkajúcou sa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplývajú nároky spojené s prípadným porušením predkupného práva. Dodala, že v danej veci ide práve o posúdenie následkov vyplývajúcich z prípadného porušenia predkupného práva v spojitosti s § 31 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“). Na záver uviedla, že ak najvyšší súd na tieto podstatné otázky nedal odpoveď, tak záver, že správny orgán má prihliadať na predkupné právo štátu, nie je založený na dostatočných a preskúmateľných argumentoch. Katastrálny zákon podľa sťažovateľky presne vymedzuje hranice právnej úvahy, z ktorých však protest prokurátora vybočil, a preto mu nemalo byť vyhovené.

4. Svoju argumentáciu sťažovateľka doplnila tvrdením, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku neposkytol také argumenty, ktoré by boli overiteľné a spätne verifikovateľné, nevyjadril sa, či porušenie predkupného práva má za následok absolútnu alebo relatívnu neplatnosť, prípadne či má štát iné nároky. Namietla, že sa nevysporiadal ani s argumentáciou okresného úradu a krajského súdu, ktorí odvodzovali neplatnosť z občianskoprávných ustanovení. Poukázala na to, že záver o obmedzenosti zmluvnej voľnosti majiteľa nehnuteľnosti – pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo, priamo zo zákona je nepreskúmateľný v dôsledku nevysporiadania sa s platnou právnou úpravou. Podľa sťažovateľky najvyšší súd neprípustným spôsobom dotvoril právo, v dôsledku čoho zasiahol aj do rovnosti pred zákonom.

5. Na záver sťažovateľka uviedla, že úprava predkupného práva je *de lege lata* zrozumiteľná, jasná a v súlade s požiadavkou hodnotovej bezrozpornosti právneho poriadku, no nesprávne výklady ako zo strany najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku, tak aj pred ním okresného úradu a krajského súdu sú zásahom do jej práva na spravodlivý proces, ako aj do jej základného práva vlastniť majetok.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 Rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 2Sžrk/6/2019 zo dňa 25.11.2020 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžrk/6/2019 zo dňa 25.11.2020 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 460,90 € vrátane DPH na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11.1 Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

15. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva...

16. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (I. ÚS 331/2019). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Ústavný súd za podstatu tejto ústavnej sťažnosti považoval namietané porušenie sťažovateľkinho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že napadnutý rozsudok považuje za arbitrárny a argumentáciu najvyššieho súdu za neúplnú, pretože sa zásadným spôsobom odchyľil od príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona o významných investíciách v otázkach týkajúcich sa posudzovania následkov porušenia predkupného práva štátu. Namietala nedostatočné zodpovedanie jej argumentov týkajúcich sa nárokov spojených s prípadným porušením predkupného práva a či je vôbec následkom jeho porušenia absolútna alebo relatívna neplatnosť právneho úkonu, resp. či sú s jeho porušením spojené iné následky.

18. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 358/2019).

19. Úlohou ústavného súdu pri uplatňovaní jeho právomoci vyplývajúcej mu z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 395/2019).

20. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky zistil, že sťažovateľka sa na neho opakovane obracia so skutkovo a právne takmer identickými ústavnými sťažnosťami, o ktorých už viackrát rozhodol, pričom k nim formuloval jednoznačné právne závery (pozri m. m. IV. ÚS 622/2018, I. ÚS 2/2019, I. ÚS 26/2019, III. ÚS 51/2019, I. ÚS 125/2019, I. ÚS 178/2019, II. ÚS 135/2019, I. ÚS 395/2019).

21. Z takmer (v podstatnej časti) identickej argumentácie sťažovateľky uvedenej v ústavnej sťažnosti, ktorá je predmetom tohto predbežného prerokovania, možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu obsahovalo, čo sa týka skutkových zistení a právneho posúdenia veci najvyšším súdom, obdobné závery, ako už v iných jej podaniach, ktoré už boli ústavným súdom preskúmané a rozhodnuté.

22. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie

o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

23. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými vo svojich skorších rozhodnutiach (napr. uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 622/2018 zo 16. novembra 2018, sp. zn. I. ÚS 2/2019 z 9. januára 2019, sp. zn. I. ÚS 26/2019 zo 16. januára 2019, sp. zn. III. ÚS 51/2019 z 5. februára 2019, sp. zn. I. ÚS 125/2019 z 3. apríla 2019, sp. zn. I. ÚS 178/2019 z 30. apríla 2019, sp. zn. II. ÚS 135/2019 z 13. júna 2019 a sp. zn. I. ÚS 395/2019 z 26. septembra 2019) týkajúcich sa takmer rovnakých ústavných sťažností sťažovateľky, ktoré boli ústavným súdom odmietnuté z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti vzhľadom na ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Obdobne ústavný súd už postupoval napríklad aj v rozhodnutí pod sp. zn. III. ÚS 93/2020.

24. Ústavný súd, vychádzajúc z § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ústavnú sťažnosť bez potreby podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu